

Patologie w organizacjach

Definicje

Dr Łukasz Jochemczyk

Różnica pomiędzy dysfunkcją a patologią

Typologia dysfunkcji w organizacjach

(Sandra Robinson i Rebecca Bennet, 1995)

Organizacyjna

Naruszenie produkcji

- Wcześniejsze wychodzenie
- Przedłużanie przerwy
- Zamierzona zbyt wolna praca
- Marnowanie zasobów

Naruszenie własności

- Sabotaż urządzeń
- Akceptowanie łapówek
- Kłamanie odnośnie przepracowanych godzin
- Kradzież z firmy

Dewiacje polityczne

- Faworyzowanie
- Plotkowanie o współpracownikach
- Obwinianie współpracowników
- Szkodliwa rywalizacja

Agresja

- Napastowanie seksualne
- Napastowanie słowne
- Okradanie współpracowników
- Szkodzenie współpracownikom

Interpersonalna

D
r
o
b
n
a

P
o
w
a
ż
n
a

Patologia organizacyjna – metafora ludzkiego organizmu

(Alvarado, 1984)

Podział 1

- Dziedziczne
→ organizacyjne DNA
- Nabyte

Podział 2

- Zapalenia
 - Biurokracyjne
 - Projektowe
 - Przerost organu
 - Zebraniowe
- Zwyródnienia
 - Przeplanowanie organizacyjne
 - Nadmierna technicyzacja (komputery, informatyka)
- Nowotwory
 - Zmiany funkcji poszczególnych organów (politycy i dyrekcja vs. Kierownicy liniowi vs. pracownicy)
 - Korupcja

Definicja patologii

(Kieżun, 1997)

- patologia organizacji to „**względnie trwała niesprawność organizacji, która powoduje marnotrawstwo przekraczające granice społecznej tolerancji.**”

Definicja wg. Stockiego

- "Każda dysfunkcja w organizacji, taka,
 - która nie pozwala na osiągnięcie realistycznych,
 - wyznaczonych danej organizacji
 - i zgodnych z dobrem społecznym,
 - celów
 - w zakładanym czasie
 - i przy określonych środkach."

Spojrzenie z punktu widzenia diagnosty

- 1) We wszystkich organizacjach, w których występuje patologia **X** pojawia się symptom **A**.
- 2) W badanej organizacji stwierdzono symptom **A**.
- 3) W tej organizacji występuje patologia **X**.

Objawy

(Neal, Davidson i Haag, 1996)

- 1) niezrozumiały spadek wartości sprzedaży lub zysków
- 2) osłabienie morale pracowników lub ich duża fluktuacja
- 3) negatywna opinia o organizacji lub dyskomfort,
jaki odczuwamy, kiedy mamy do czynienia z organizacją
jako klienci lub postronni obserwatorzy

Stocki

- Oś I** – Łatwo dostrzegalne objawy patologii organizacyjnych
- Oś II** – Zjawiska patologiczne związane z osobami kierującymi organizacjami
- Oś III** – Nieprawidłowości operacji i procesów
- Oś IV** – Siła patogenego oddziaływania środowiska organizacji
- Oś V** – Rozwój zjawisk patologicznych w czasie

DSM IV

- Oś I** – Obraz choroby. Tutaj stawiana jest diagnoza choroby.
- Oś II** – Występujące nieprawidłowości rozwojowe i sfery psychicznej. Bierze się tu pod uwagę nieprawidłowości okresu dzieciństwa i dorostania.
- Oś III** – Zaburzenia stanu fizycznego i schorzenia. Tutaj zaznaczane są współistniejące choroby.
- Oś IV** – Występujący poziom stresu. Badania uwzględniają okres roku. Brak stresu psychicznego otrzymuje wartość 1 najcięższy stres – 6.
- Oś V** – Całościowy obraz funkcjonowania. Rozpatruje się stan największych możliwości osiągniętych w ciągu roku.

Oś I - Łatwo dostrzegalne objawy patologii organizacyjnych

- Objawy finansowe
- Objawy w zakresie zarządzania zasobami
- Objawy ujawniające się w relacjach zewnętrznych
- Objawy widoczne w relacjach wewnętrznych

Oś II - Zjawiska patologiczne związane z osobami kierującymi organizacjami

- Patologie ujawniające się w sferze wartości
- Patologie ujawniające się w sferze przekonań – naiwne teorie organizacyjne
- Patologie związane z emocjami
- Ograniczenia osobowościowe
- Ograniczenia poznawcze
- Procesy psychiczne

Oś III - Nieprawidłowości operacji i procesów

- Obieg wiedzy
- Upośledzenie podstawowych systemów organizacyjnych
- Wadliwe funkcjonowanie procesów
- Obieg finansowy
- Obieg kulturowy

Oś IV - Patogenne oddziaływania środowiska organizacji

- Rodzaje instytucji patogennych
- Patogenne cechy środowiska organizacyjnego
- Drogi nabywania patologicznych zachowań i sposoby zarażenia
- Oddziaływanie środowiska strategicznego

Oś V - Rozwój zjawisk patologicznych w czasie

- Fazy rozwoju organizacyjnego
- Fazy rozwoju zjawiska patologicznego w firmie
- Patologie nagle pojawiające się w organizacji
- Patologie o charakterze chronicznym

Przykłady patologii organizacyjnych

- Brak delegowania uprawnień
- Organizacyjna schizofrenia
- Nepotyzm
- Korupcja
- Defraudacja
- Syndrom zaniku odpowiedzialności
- Syndrom słabości gratyfikacji
- Dysfunkcjonalny transfer między domenowy
- Mobbing / Bullying
- Gigantomania
- Pracoholizm
- Biurokratyzm
- Konformizm i stadne myślenie
- Molestowanie seksualne
- Prawo Parkinsona
- Prawo Petera (próg kompetencji)
- Makiawelizm

Praca domowa

- Opiszcie wybraną patologię na 5 osiach wraz z informacjami na podstawie których doszliście do takich wniosków